

ELFOGADOTT SZÖVEGEK
Ideiglenes változat

P8_TA(2014)0028

A líbiai helyzet

**Az Európai Parlament 2014. szeptember 18-i állásfoglalása a líbiai helyzetről
(2014/2844(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Líbiáról szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel a Külügyek Tanácsa 2014. augusztus 15-i, valamint az Európai Tanács 2014. augusztus 30-i, Líbiáról szóló következtetéseire,
- tekintettel a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének 2014. augusztus 26-i nyilatkozataira,
- tekintettel az európai szomszédságpolitika 2014. szeptemberi, Líbiára vonatkozó csomagjára,
- tekintettel arra, hogy Bernardino Leónt 2014. augusztus 14-én kinevezték az ENSZ-főtitkár Líbiáért felelős különleges képviselőjévé,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2011. évi 1970. és 1973. számú határozatára, valamint 2014. augusztus 27-i 2174. számú határozatára,
- tekintettel az ENSZ líbiai támogató missziójának (UNSMIL) „A nemzetközi emberi jogok és a humanitárius jog megsértése a Líbiában folyó erőszak során” című, 2014. szeptember 4-i jelentésére,
- tekintettel az Arab Liga, az Európai Unió, Franciaország, Németország, Olaszország, Málta, Spanyolország, az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok Líbiával foglalkozó különmegbízottjainak az Egyesült Nemzetekkel tartott 2014. július 24-i találkozója, amelyen megvitatták a közelmúltbeli líbiai fejleményeket,
- tekintettel a 2014. júniusi líbiai parlamenti választásokra,
- tekintettel az 1949. évi genfi egyezményekre és azok 1977. évi kiegészítő jegyzőkönyveire, valamint a fegyveres konfliktusok részes feleinek azon

kötelezettségére, hogy minden körülmények között tartsák tiszteletben és tartassák be a nemzetközi humanitárius jogot,

- tekintettel az Egyesült Nemzetek saját és kiegészítő személyzetének biztonságáról szóló egyezményre és annak fakultatív jegyzőkönyvére,
  - tekintettel a Tanács 2013. május 22-i határozatára, amely létrehozta az Európai Unió líbiai határellenőrzést segítő misszióját (EUBAM),
  - tekintettel arra, hogy 1981. április 25-én Líbia ratifikálta az Afrikai Uniónak az afrikai menekültprobléma sajátos szempontjainak szabályozásáról szóló egyezményét,
  - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel a líbiaiak 2011 februárjában utcai megmozdulásokon követeltek politikai jogokat, majd ellenük válogatás nélküli állami elnyomó intézkedéseket alkalmaztak, ami 9 hónapos polgárháborús konfliktust váltott ki, és a Kadhafi-rezim bukásához vezetett; mivel az elmúlt hetekben súlyosan romlott Líbia biztonsági helyzete, politikai stabilitása, illetve emberi jogi és humanitárius helyzete;
- B. mivel a rivális – különösen a Miszráta és Zintán területén aktív – milíciák közötti összecsapások felerősödtek az elmúlt hónapokban, és különösen a Tripoli és Bengázi ellenőrzéséért folytatott harcok destabilizálták Líbiát és a demokratikus átmenetet, valamint a polgári áldozatok, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek és a menekültek számának növekedését okozták; mivel az UNSMIL becslése szerint a harcok legújabb hulláma miatt legalább 100 000 líbiai kényszerült az országon belül elhagyni lakhelyét, és további 150 000 – köztük számos migráns munkavállaló – fő hagyta el az országot;
- C. mivel iszlamista milíciák 2014. augusztus 24-én ellenőrzésük alá vonták Tripolit és annak polgári repülőterét; mivel az iszlamista milíciák fegyveres csoportokhoz kötődnek, mint például az Iszlám Állam, az al-Kaida az Iszlám Maghreb Földjén, az al-Dzsamáa al-Líbiya al-Mukátila és az Anszár as-Saría szervezetekhez;
- D. mivel a közelmúltbeli harcok miatt a terrorista csoportok elterjedése nagyobb valószínűséggel bír; mivel ha nem kezelik ezt a problémát, az tovább ronthatja a szélesebb régió amúgy is törékeny helyzetét;
- E. mivel Líbiában egyre fokozódnak a helyi fegyveres csoportok közötti harcok, amelyek során támadásokat intéznek polgári személyek és polgári tulajdon ellen is, súlyosan megsértve az emberi jogokat, sőt bizonyos esetekben háborús bűnöket követve el; mivel a jelentések szerint Tripoliban és Bengáziban több tucat civil áldozatot erőszakkal eltávolítottak kizárólag tényleges vagy feltételezett törzsi, családi vagy vallási hovatartozásuk miatt; mivel ezen erőszakos cselekmények elkövetői láthatólag nem törődnek tetteik ártatlan civilekre kifejtett lehetséges hatásával;
- F. mivel tovább romlik az emberi jogi helyzet az egész ország területén, többek között az újságírók, tisztviselők, politikai szereplők és emberi jogi aktivisták önkényes fogva tartása, elrablása, jogellenes kivégzése, kínzása és az ellenük irányuló erőszak, aminek példája a kiemelkedő aktivista, Salwa Bugaighis brutális meggyilkolása;

- G. mivel a közelmúltbeli harcok a líbiai életkörülmények általános romlását eredményezték, hiány van élelmiszerből, üzemanyagból, vízből és elektromos áramból; mivel a külföldi egészségügyi szakemberek eltávozása és az orvosi felszerelések hiánya a civil lakosság helyzetét még kritikusabbá tette;
- H. mivel 2013 decemberében a biztonsági helyzet romlásával számos külföldi állampolgárt megöltek vagy elraboltak; mivel 2014 augusztusában számos uniós tagállam csatlakozott az Egyesült Államokhoz, amikor határozottan elítélték a Líbiában zajló erőszakot;
- I. mivel 2014. június 25-én törvényhozási választásokat tartottak; mivel a közelmúltbeli erőszakos eseményeket követően a legitim módon megválasztott, a korábbi általános nemzeti kongresszus helyébe lépő képviselőházat Tripoliból Tobruk városába költöztették, és mivel az iszlamista milíciák nem ismerik el a képviselőházat vagy az új kormányt, és saját kormányt és parlamentet alakítottak;
- J. mivel a líbiai állami média szerint a 2014 februárjában megválasztott és a Líbia három történelmi régiójának 60 képviselőjéből álló alkotmányozó gyűlés 2014 végén nyilvánosságra hozza az alkotmánytervezetet, és erről 2015 márciusában népszavazást tarthatnak;
- K. mivel sürgősen helyre kell állítani a líbiai politikai folyamat hitelességét; mivel a líbiaiak között széles körben elterjedt szkepticizmus a hitelesség elvesztéséhez és a legutóbbi választások alacsony részvételi arányához vezetett; mivel a demokratikus folyamat veszélyeztetése, amely Kadhafi tábornok megdöntését követően kezdődött, a legutóbbi erőszakos események miatt egyre nagyobb mértékű;
- L. mivel az UNSMIL a legnagyobb erőfeszítést, az államépítést kapta feladatul, és az Európai Unió az EUBAM-on keresztül Líbia támogatására összpontosít;
- M. mivel jelentések szerint külső felek is részt vesznek a líbiai erőszakban, többek között katonai fellépésekkel, valamint fegyverek és lőszer szállításával, olyan cselekményeket hajtva végre, amelyek súlyosbítják a helyi megosztottságot, kihatnak a gyenge irányítási struktúrákra, és ezáltal aláássák a demokratikus átmenet Líbiában; mivel néhány Perzsa-öböl menti ország és más regionális szereplők jelenleg támogatják a rivalizáló feleket a súlyosbodó líbiai belső zavargások során;
- N. mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2174 (2014) sz. határozata felhatalmazást ad utazási tilalmakra és vagyoni eszközök befagyasztására olyan egyének és szervezetek ellen, akik a Biztonsági Tanács bizottsága szerint részt vesznek Líbia békéjét, biztonságát vagy stabilitását veszélyeztető egyéb tevékenységekben, vagy támogatják azokat, vagy akadályozzák, illetve aláássák a sikeres politikai átmenetet;
- O. mivel a jelentések szerint a líbiai erőszak elől menekülő migránsok és menekültek százai veszítették életüket, miközben a Földközi-tengeren átkelve igyekeztek Európát elérni, ami súlyos menekültügyi válsághoz vezetett Olaszországban és Máltán; mivel az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága szerint 1600 fő halt meg június óta, miközben Európába próbáltak eljutni; mivel Líbia az Európába eljutni próbáló migránsok fő kiindulási pontja; mivel az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága becslése szerint az év eleje óta az Olaszországba érkező körülbelül 109 000 menekültből mintegy 98 000 fő valószínűleg Líbiából indult; mivel féltő, hogy további 500 migráns halt meg, miután

a hírek szerint 2014. szeptember 15-én Málta közelében hajójuknak nekiütközött egy másik hajó;

- P. mivel 2011. február 26-án az ENSZ Biztonsági Tanácsa a Nemzetközi Büntetőbíróság (NBB) elé utalta a líbiai helyzetet; mivel 2011. június 27-én a NBB letartóztatási parancsot adott ki Moammer Kadhafi, Szaif al-Iszlám és Abdullah asz-Szenúszii ellen emberiség elleni bűntettek miatt; mivel a többi gyanúsított nincs a Bíróság őrizetében; mivel a líbiai hatóságok ragaszkodnak hozzá, hogy a líbiai belső jogrendszeren belül tárgyalják őket;
- Q. mivel 2014. augusztus 25-én Egyiptom rendezte a Líbiával szomszédos országok harmadik miniszteri találkozóját a líbiai válság megvitatására, amelyen részt vett Líbia, Tunézia, Algéria, Szudán, Niger és Csád külügyminisztere; mivel a fórum sajtóközleményében megerősítette a líbiai intézmények legitimitását, elutasította a külföldi beavatkozást, a milíciák lefegyverzésére szólított fel, és fokozatos szankciós mechanizmus létrehozását javasolta a politikai folyamatot akadályozó egyének és szervezetek ellen;
1. elítéli a fokozódó erőszakot, különösen a polgári lakosság és a polgári intézmények ellen; felhívja a konfliktusban érintett valamennyi felet, hogy azonnal hagyjon fel az erőszakkal, és egyezzen bele a tűzszünetbe, hogy véget érjen a lakosság fokozódó szenvedése, emellett kötelezzék el magukat egy befogadó nemzeti politikai párbeszéd mellett az emberi jogok tiszteletén, a demokrácián és a jogállamiságon alapuló állam felépítése érdekében; felszólít, hogy vonják felelősségre az emberi jogi és a nemzetközi humanitárius jogi jogsértések elkövetőit; mély aggodalmát fejezi ki, és teljes szolidaritást vállal a líbiai civil lakosság és intézmények szenvedéseivel;
  2. sürgeti, hogy a konfliktusban érintett valamennyi fél tartsa be az emberiség, a semlegesség, a pártatlanság és a függetlenség elvét a humanitárius segítségnyújtás, a támogatást kapó polgári lakosság, valamint a humanitárius személyzet biztonságának garantálása érdekében;
  3. emlékeztet rá, hogy valamennyi líbiai félnek el kell köteleznie magát a polgári személyek védelme mellett, valamint amellett, hogy valamennyi fogva tartott személlyel a nemzetközi emberi és humanitárius jognak megfelelően kell bánni; emlékeztet rá, hogy a humanitárius segítségnyújtásban vagy az ENSZ alapokmánya szerinti, a fegyveres konfliktusokra vonatkozó nemzetközi jog értelmében a polgári lakosság vagy polgári létesítmények védelmét célzó békefenntartó misszióban részt vevő személyzet ellen irányuló szándékos támadások háborús bűncselekményeknek minősülnek a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútuma értelmében;
  4. megjegyzi, hogy a líbiai általános bizonytalanság és a kormányzat gyengülése kihat a regionális és európai biztonsági helyzetre is; emlékeztet rá, hogy a 2014 júliusa és augusztusa között a tripoli repülőtér ellenőrzéséért folytatott harcok a helyzet drámai eszkalálódását és káoszt eredményeztek, valamint emberéleteket követeltek és stratégiai fontosságú infrastruktúrákat romboltak le;
  5. mély aggodalmát fejezi ki a regionális szereplőknek a líbiai erőszakba való bevonásáról szóló jelentések miatt, és felszólítja a szomszédos országokat és a regionális szereplőket, hogy tartózkodjanak minden olyan lépéstől, amely súlyosbíthatja a jelenlegi megosztottságot és alááshatja a líbiai demokratikus

átmenetet; felszólítja őket, hogy fokozzák határaik ellenőrzését – beleértve a tengeri kikötőket és reptereket –, és vessenek alapos vizsgálat alá minden Líbiából érkező és oda szállított árut; nagyra értékeli azt a vendégszeretetet, amelyet Tunézia tanúsít az erőszak elől Tunéziába menekült líbiai állampolgárok ezrei iránt;

6. emlékeztet az ENSZ Biztonsági Tanácsa által 2014. augusztus 27-én elfogadott 2174. számú határozatra, amely kiterjesztette a Líbiával szembeni akkori nemzetközi szankciókat, kimondva mindazok büntetőjogi felelősségét, akik részt vesznek a Líbia békéjét, biztonságát és stabilitását veszélyeztető tevékenységekben, vagy támogatják azokat, illetve akadályozzák vagy aláássák a sikeres politikai átmenetet; felszólítja a főképviselőt, az EU-t, annak tagállamai és a szélesebb értelemben vett nemzetközi közösséget, hogy vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy alkalmazzák ezeket a rendelkezéseket a líbiai béke és demokratikus átmenet kilátásait fenyegető konkrét személyekkel szemben, és a nemzetközi közösségen belül ugyanolyan listán szerepeltessék őket, mint Kadhafit és legközelebbi szövetségeseit;
7. emlékeztet rá, hogy a hadban álló feleket el kell számoltatni és ellenük eljárást kell indítani a hazai bíróságokon vagy a Nemzetközi Büntetőbíróság előtt, amely az 1970. számú ENSZ BT-határozat értelmében illetékes a Líbiában 2011. február 15. óta elkövetett háborús bűncselekmények, az emberiség elleni bűncselekmények, a népiirtás és a háborús bűncselekményként elkövetett szexuális erőszak tekintetében;
8. határozottan támogatja az ENSZ líbiai támogató missziójának (UNSMIL) és Bernardino León, az ENSZ újonnan kinevezett líbiai különmegbízottjának erőfeszítéseit, hogy támogassák és elősegítsék a líbiai politikusok és befolyásos szereplők közötti nemzeti párbeszédet; sürgeti a nemzetközi közösséget, hogy tegyen lépéseket a líbiai helyzet vonatkozásában az ENSZ Biztonsági Tanácsa révén;
9. támogatja a képviselőházat mint a 2014. júniusi választások alapján legitim testületet; felszólítja Líbia ideiglenes kormányát, a megválasztott képviselőházat és az alkotmányozó gyűlést, hogy munkájukat a jogállamiságra és az emberi jogokra támaszkodva, a befogadás jegyében, az ország érdekében és valamennyi líbiai – köztük a vallási kisebbségek – jogainak védelme céljából végezzék; felszólítja valamennyi felet, hogy támogassák őket, és kötelezzék el magukat egy befogadó politikai párbeszéd mellett a stabilitás újjáépítése érdekében, és egyezzenek meg a követendő lépésekben; meghívja a képviselőház tagjait, hogy látogassanak el az Európai Parlamentbe, és találkozzanak annak újonnan megválasztott képviselőivel, ezáltal parlamentközi kapcsolatokat alakítva ki;
10. elismeri a nők fontos szerepét a líbiai átmenetben, és hangsúlyozza a nők teljes körű részvételének fontosságát a líbiai nemzeti döntéshozatali folyamatban, valamint a nemzeti intézmények létrehozásában valamennyi szinten;
11. hangsúlyozza, hogy a líbiai hatóságoknak kell kezelniük az olaj kitermelését és értékesítését, és felhívja a nemzetközi közösséget, hogy tartózkodjon a más szereplőkkel való ügyletektől; kéri a Líbiában működő nemzetközi vállalkozásokat, hogy fedjék fel az energiaszektorban folytatott pénzügyi tevékenységeiket;
12. felszólítja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy hangolják össze a tagállamok líbiai fellépését, és összpontosítsa azok erőfeszítéseit az állam kiépítésére és az intézményfejlesztésre, valamint a tagállamokkal, az ENSZ-szel, a NATO-val és a

regionális partnerekkel közösen támogassák a hatékony és nemzeti szinten irányított és ellenőrzött biztonsági erők (fegyveres erők és rendőrség) létrehozását, amelyek biztosíthatják az országban a békét és a rendet, továbbá támogassák a fegyverszünet bevezetését és a fegyverszünet ellenőrzésére szolgáló mechanizmus kialakítását; hangsúlyozza, hogy az EU-nak prioritásként kell kezelnie a líbiai igazságszolgáltatás és a demokratikus kormányzás egyéb kulcsfontosságú területein végrehajtandó reformok támogatását;

13. rámutat, hogy az Európai Unió határőrizeti missziót (EUBAM) indított Líbiában, amely eddig nem tudta teljesíteni céljait az országhatárok biztonságának javítása és fejlesztése tekintetében; megjegyzi, hogy ez a misszió jelenleg szünetel, személyzetének többségét – egy Tuniszba áttelepített kis csoport kivételével – a biztonsági feltételek miatt hazarendelték; hangsúlyozza, hogy a csupán a határőrizetre összpontosító uniós biztonsági hozzájárulás láthatóan nem elégséges, továbbá nincs összhangban az ország szükségleteivel, és nem felel meg a régió, illetve az EU biztonsági kihívásainak; felhívja a főképviselőt, hogy vizsgálja felül az európai uniós határellenőrzést segítő misszió megbízatását azzal a céllal, hogy a KBVP terén egy olyan új missziót alakítson ki, amely figyelembe veszi a megváltozott helyzetet Líbiában, különösen tekintettel arra, hogy sürgősen szükség van az államépítésre, az intézmények megerősítésére és a biztonsági ágazat reformjára;
14. továbbra is aggodalommal tölti el a tömegpusztító fegyverek, lőszer és robbanóanyagok líbiai elterjedése és a líbiai fegyvercsempészet, ami kockázatot jelent az ország stabilitása és lakossága számára;
15. rendkívül aggódik az olasz és máltai partokra érkező menedékkérők és illegális migránsok eddig soha nem tapasztalt magas száma miatt, akik közül sokan Líbiából indultak el; kéri az EU-t, hogy kövesse figyelemmel a földközi-tengeri munkacsoport által azonosított prioritásokat és kezdeményezzen politikai párbeszédet a migrációval kapcsolatos kérdésekről a líbiai kormánnyal, amint a feltételek ezt lehetővé teszik; rendkívül sajnálatosnak tartja, hogy további 500 migráns halt meg, miután a hírek szerint Málta közelében hajójuknak nekiütközött egy másik hajó;
16. felkéri az EU-t és a tagállamokat, hogy hatékonyan segítsék és támogassák Olaszország dicséretes igyekezetét, amellyel emberéleteket próbál megmenteni és kezelni próbálja az Észak-Afrikából, különösen Líbiából érkező spirálszerű migrációs hullámokat;
17. kéri, hogy a UNHCR ismét kezdhesse meg zavartalan líbiai működését; kéri az EU-t, hogy a migráció és a humanitárius nyomás kiváltó okainak megszüntetése érdekében továbbra is nyújtson humanitárius, pénzügyi és politikai segítséget Észak-Afrika és a Közel-Kelet válság sújtotta területein;
18. mély aggodalmát fejezi ki a Líbiában tevékenykedő, az al-Kaidához kapcsolódó terrorista csoportok és egyének egyre növekvő jelenléte miatt, és megerősíti annak szükségességét, hogy minden – az ENSZ alapokmányával és a nemzetközi joggal, beleértve a vonatkozó nemzetközi emberi jogi szabályozással, a menekültügyi és humanitárius joggal összhangban álló – eszközzel küzdeni kell a nemzetközi békét és biztonságot fenyegető terrorcselekmények ellen;

19. megerősíti az EU szilárd támogatását és elköteleződését a líbiai nép demokratikus törekvései mellett, különösen a jelenlegi válság és az ország demokratikus átmenete alatt; felszólítja az EU-t, hogy vegyen részt határozottabban a líbiai stabilitás és a demokratikus átmenet támogatásában;
20. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a líbiai kormánynak és a képviselőháznak, az ENSZ főtitkárának, az Arab Ligának, valamint az Afrikai Uniónak.